

ปัญหาการรับคริปโทเคอร์เรนซีที่อยู่บนศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลต่างประเทศ

อิศวพร ศิริวงษา

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

คณะนิติศาสตร์

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2566

บทคัดย่อ

ชื่อการค้นคว้าอิสระ	ปัญหาการริบคริปโทเคอร์เรนซีที่อยู่บนศูนย์ซื้อขาย สินทรัพย์ดิจิทัลต่างประเทศ
ชื่อผู้เขียน	อิศวพร ศิริวงษา
ชื่อปริญญา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2566

คริปโทเคอร์เรนซีถือเป็นหน่วยข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มีลักษณะทางกายภาพ ที่มีการใช้เทคโนโลยีบล็อกเชนในการเก็บและบันทึกข้อมูลการทำธุรกรรมแบบกระจายศูนย์ โดยปราศจากการควบคุมโดยตัวกลางที่เป็นบุคคลที่สาม เนื่องจากไม่ต้องดำเนินการผ่านธนาคาร สถาบันทางการเงิน หรือหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งในปัจจุบันได้ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการฟอกเงินกันอย่างแพร่หลาย โดยอาชญากรจะอำพรางปกปิดร่องรอยการกระทำความผิดของตนโดยเปลี่ยนสภาพเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดให้อยู่ในรูปแบบของคริปโทเคอร์เรนซี แล้วโอนย้ายไปยังศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลที่อยู่ในต่างประเทศ ทำให้เกิดปัญหาต่อกระบวนการบังคับใช้กฎหมายในการติดตามยึดอายัด หรือบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล

จากการศึกษาพบว่า มาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่งตามมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2565 ใช้ระบบการริบทรัพย์สินสกปรกเพียงอย่างเดียว จึงไม่สามารถริบคริปโทเคอร์เรนซีได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้จะสามารถริบเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอน หรือที่มีการเปลี่ยนสภาพไปได้ก็ตาม แต่ยังไม่ครอบคลุมถึงกรณีที่ทรัพย์สินที่จะริบสูญหาย ถูกทำลาย หรือเสื่อมมูลค่าลง ดังนั้น จึงต้องนำระบบการริบทรัพย์สินตามมูลค่าที่เป็นการบังคับให้บุคคลใดชำระเงินแทนการริบทรัพย์สินมาใช้เป็นระบบสำรองเพื่ออนุญาตให้ศาลริบทรัพย์สินอย่างอื่นของผู้กระทำความผิดที่มูลค่าเท่ากับทรัพย์สินสกปรกมาชดใช้แทนได้ ซึ่งจะมีผลทำให้ประเทศไทยสามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือในเรื่องการริบทรัพย์สินตามมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. 2559 (ฉบับที่ 2) กับประเทศผู้ร้องขอที่ใช้ระบบการริบทรัพย์สินที่แตกต่างกันได้ อันจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อไปในภายหน้ากับประเทศไทยสำหรับการขอความช่วยเหลือในเรื่องทางอาญากับต่างประเทศตามหลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติ

(4)

การค้นคว้าอิสระนี้จึงเสนอแนะให้ศึกษาวิธีการติดตามคริปโทเคอร์เรนซีขององค์การสหประชาชาติเพื่อนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี และเสนอแนะให้นำระบบการริบทรัพย์สินตามมูลค่ามาใช้เป็นระบบสำรอง โดยเป็นการบัญญัติกฎหมายเพิ่มเติมจากหลักการริบทรัพย์สินโดยทั่วไปที่มีแต่เฉพาะระบบการริบทรัพย์สินสกปรกเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อทำให้เกิดความรวดเร็วในการประสานงานระหว่างประเทศ จึงเสนอแนะว่าประเทศไทยต้องจัดทำสนธิสัญญาความร่วมมือทางอาญากับประเทศต่าง ๆ ในรูปแบบทวิภาคี และเข้าร่วมเป็นภาคีในอนุสัญญายุโรปว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญากับสภายุโรป ซึ่งมีสมาชิกรวมกันกว่า 51 ประเทศ

ABSTRACT

Title of Independent Study	The Issue of Confiscating Cryptocurrency Held on Digital Asset Exchanges Located Abroad
Author	Mr. Issawaporn Siriwajanar
Degree	Master of Laws
Year	2023

Cryptocurrency is considered a form of electronic data absent physical characteristics, utilizing blockchain technology for decentralized transaction storage and recording, which is also known as Distributed Ledger Technology (DLT). It functions without the necessity of third-party intermediaries, including financial institutions, banks, and government agencies. In the present day, the mentioned type of digital currency is frequently employed as a means of money laundering. Criminals conceal and disguise the evidence of their crimes by converting illicitly acquired money or assets into cryptocurrency and transferring them to digital asset exchanges that are located abroad. This poses obstacles for law enforcement in tracking, seizing, freezing, or enforcing judgments or court orders.

This has sparked the flames of interest to study previous research for better understanding. Past studies indicate that the civil asset forfeiture measure under Section 51 of the Anti-Money Laundering Act (No. 6) B.E. 2565 (2022) only utilizes the "Tainted Property" forfeiture system, which proves ineffectual in confiscating cryptocurrency. Accordingly, Civil asset forfeiture permits the confiscation of funds or assets obtained by distribution, transfer, or conversion; however, it excludes instances where the assets intended for

(6)

forfeiture is lost, destroyed, or depreciated. Consequently, a value-based confiscation system, mandating persons to remit an amount commensurate with the worth of the forfeited assets, ought to be instituted as a subsidiary system. This would enable courts to confiscate other assets of offenders equal in value to the illicit assets. The system would enable Thailand to aid in asset forfeiture cases under Section 34 of the Act on Mutual Assistance in Criminal Matters B.E. 2559 (No. 2) with the Requesting State employing various asset forfeiture frameworks, thus benefiting Thailand in future endeavors to obtain criminal assistance from foreign states based on the principle of reciprocity.

The design of this study also points out some methods applied by the United Nations for tracking cryptocurrency to be utilized as evidence in legal proceedings. It is hoped that an awareness of adopting a value-based confiscation system as an alternative would be an extension of the existing asset forfeiture laws that only focus on confiscating tainted property since it would enhance the efficiency of international cooperation. It is also recommended that Thailand enter bilateral treaties on criminal cooperation with other countries and become a party to the Council of Europe Convention on Mutual Legal Assistance in Criminal Matters, which has over 51 member countries.